

# PROGRAM FOR ÅLESUND MDG

2020-2023



FOR MENNESKER

OG MILJØ

# VI SKAL FARGE ÅLESUND GRØNN!

Miljøpartiet De Grønne jobber for en politikk som tar globale utfordringer på alvor. Vi ser at mange av løsningene handler om hvordan samfunnet legger til rette for et godt hverdagsliv for alle. Det er i våre egne nærmiljø vi må legge til rette for et grønt skifte.

Nå skal vi bygge en ny kommune, som skal levere gode tjenester i bysentrum og i distrikt. En kommune som skal ta lederansvar i fylket og sammen med de andre kommunene, gjøre regionen vår sterkere.

FN har vedtatt 17 bærekraftsmål, en felles arbeidsplan for hvordan vi kan skape en bærekraftig verden. Programmet vårt er inspirert av disse målene\*. Vi har laget 17 lokale «Ålesundsmål» med hver sine tiltak. På denne måten kan vi sammen gjøre vårt for å løse klimakrisen, fordi handling haster!

Vi skal skape en kommune med et levende bysentrum og bygder. Der færre er ensomme og vi har mer tid til familie og venner. Der ungene kan leke trykt ute, gå og sykle med frisk luft i lungene. En kommune der ingen faller utenfor og hvor det er lov å være annerledes. En kommune som tar sin andel av klimakuttene for å begrense global oppvarming til 1,5 grader.

De grønne har de beste løsningene for fremtidens Ålesund. Vi er det eneste partiet som tar klimastreikerne på alvor og det eneste partiet som setter vår tids største sak, som vår største sak.

## Ålesund skal bli verdens beste by for mennesker og miljø



\* Grafikkene for FNs bærekraftsmål er brukt i tråd med retningslinjene. Bruk av grafikkene betyr ikke at FN har behandlet eller vurdert innholdet i programmet. Her finner du FNs bærekraftsmål: <https://www.fn.no/om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

## VÅRE HOVEDSAKER 2020-2023:

- Ålesund skal kutte 60% innen 2030 og være en nullutslippsby i 2050. Byen skal styres etter et klimabudsjett med konkrete og forpliktende tiltak for å nå målet.
- Ålesund skal bli en plastfri kommune og bidra til mindre forurensing av havet, både som kommune og som et av verdens største miljøer på marin forskning.
- Det må bygges bybane i Ålesund. Ålesund har en geografi som gjør bybane til et godt alternativ, vi vil jobbe for større statlig finansiering for å realisere prosjektet.
- Vi går mot all nedbygging av urørt natur, og nedbygging av matjord.
- Vi skal legge til rette for bedrifter og grundere som fremmer det grønne skiftet.
- Alle skal ha tilgang på gode tjenester der de bor, det forutsetter et desentralisert tjenestetilbud og at kommunedelsutvalgene har reell påvirkningskraft.
- Vi vil ha hjertesoner rundt alle barneskolene i kommunen.
- Vi vil at Brosundtunellen skal bygges så raskt som mulig.

## FNs BÆREKRAFTSMÅL



\* Grafikkene for FNs bærekraftsmål er brukt i tråd med retningslinjene. Bruk av grafikkene betyr ikke at FN har behandlet eller vurdert innholdet i programmet. Her finner du FNs bærekraftsmål: <https://www.fn.no/om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

# 17 ÅLESUNDSMÅL FOR ET BEDRE ÅLESUND

Ålesundsmål 1: Redusere forskjeller

Ålesundsmål 2: Sunn og bærekraftig mat

Ålesundsmål 3: God helse og livskvalitet

Ålesundsmål 4: Fri og kreativ oppvekst

Ålesundsmål 5: Like rettigheter for alle

Ålesundsmål 6: Mangfoldig kulturliv

Ålesundsmål 7: Grønn transport

Ålesundsmål 8: Bærekraftig næringsliv

Ålesundsmål 9: Infrastruktur for fremtiden

Ålesundsmål 10: Levende nærmiljø

Ålesundsmål 11: Mennesker i sentrum

Ålesundsmål 12: Sirkulær økonomi

Ålesundsmål 13: Et klimaregnskap i pluss

Ålesundsmål 14: Liv i havet

Ålesundsmål 15: Liv på land

Ålesundsmål 16: Åpen politisk kultur

Ålesundsmål 17: Samarbeid for å nå målene



# ÅLESUNDMÅL 1: REDUSERE FORSKJELLER

For de aller fleste er Ålesund en fantastisk kommune å bo i. Men ikke alle har de samme mulighetene, andelen fattige barn øker og problemer med skolefravall, fremmedgjøring, sosial ulikhet og manglende integrering skyldes i stor grad økonomiske strukturer. Det er vårt felles ansvar å sørge for at innbyggerne våre har muligheten til å leve et godt liv, uansett hvor de kommer fra.

## Rimelige fritidsaktiviteter for barn og unge

Alle barn skal ha muligheten til meningsfulle fritidsaktiviteter uavhengig av familieøkonomien. Derfor vil vi støtte organisasjoner og frivillige som sikrer et bredere tilbud, og jobbe for å holde kostnadene nede.

Vi vil øke støtten til organisasjoner som for eksempel Fellesverket Dragen, Blå kors ung mm.

Mange barn mister muligheten til å delta i aktiviteter fordi utstyret er for kostbart. Vi vil lage utlånstilbud for utstyr slik som Kirkens Bymisjon sitt Skattkammer.

## Studentbyen Ålesund

Vi vil samarbeide med studentsamskipnaden for å øke dekningsgraden for studentboliger i Ålesund

## Tilgang til skole og barnehage

Vi vil innføre gratis kjernetid i barnehagen og SFO, og utrede muligheten for gratis barnehage for lavinntektsfamilier

Vi vil innføre søskenmoderasjon mellom SFO og barnehage

## Eiendomsskatt

Vi vil beholde eiendomsskatten slik den er i dag, men øke bunnfradraget slik at færre må betale.

## ÅLESUNDMÅL 2: SUNN OG BÆREKRAFTIG MAT

Ålesund blir en stor landbrukskommune. Det gir oss stort ansvar over forvaltningen av dette verdifulle arealet. Vi må stoppe nedbyggingen av matjord, av miljøhensyn og sikkerhetspolitiske hensyn. Et av de største personlige grepene man kan gjøre for å redusere klimagassutslipp er å redusere kjøttforbruk. Vi vil gjøre plantebasert kosthold mer tilgjengelig, og la innbyggerne ta valget selv. Vi støtter lokal matproduksjon ved å øke bruken av lokale produsenter.

### **Matsvinn**

Vi vil jobbe for større fokus på matsvinn i kommunen, og støtte initiativ som kan hjelpe problemet i samarbeid med næringsliv og innbyggerne.

### **Kommunen som forbilde**

Kommunen skal gå foran i sine innkjøp og øke andelen norsk, økologisk og kortreist mat i kommunale institusjoner og kantiner.

Kommunen skal redusere kjøttforbruket i sine institusjoner og kantiner.

### **En god by for verden**

Rettferdig handel er en viktig del av grønn innkjøpspolitikk. Vi vil at Ålesund skal øke andelen fairtrade innkjøp og få status som fairtrade by.

### **Ta vare på matjorda**

Ålesund kommune blir en stor landbrukskommune. Og ta vare på matjord er viktig både med tanke på klimaet og sikkerhetspolitisk. Vi vil verne matjord mot omregulering og jobbe for bedre handheving av driveplikta.

### **Dyrking i byen**

Vi vil ha flere parselhager, skolehager og annen mulig matproduksjon i byen vår. Mange små kommunale områder som ligger brakk kan beplantes med spiselige vekster, bærbusker og frukttrær som lokalmiljøet kan få ansvaret for. Vi vil støtte prosjekter som bidrar til økt småskala bylandbruk

## ÅLESUNDMÅL 3: GOD HELSE OG LIVSKVALITET

God helse er mer enn fravær av sykdom. Vi trenger økt fokus på forebygging og tilrettelegging. Vi må ta vare på pårørende og frivillige som er en viktig del av helheten. Helsepartiet De Grønne har de beste løsningene for morgendagens omsorgssektor.

### God alderdom

Vi vil ha tettere samarbeid mellom barnehager, skoler og sykehjem etter konseptet «livsglede for eldre».

Vi vil at alle som ønsker det kan få enerom på sykehjem eller bo med sin ektefelle.

Vi vil gi eldre tilbud om sang, musikk og kontakt med dyr, of flere turer ut i naturen.

### Psykisk helse

Psykiske lidelser har svært ulik årsak og alvorlighetsgrad, og det er viktig at behandlingstilbudene er fleksible og på ulike nivå for å sikre hver enkelt tilpasset behandling.

Vi vil styrke og prioritere skolehelsetjenesten med flere helsesøstre og psykologer.

Vi vil bygge ut det psykiatriske helsetilbudet i kommunen og jobbe for raskere behandlingstid.

Vi vil jobbe for rusfrie lavterskelmøteplasser for ungdom

### Forebygging og frivillighet

Vi vil jobbe for å inkludere flere frivillige lag, organisasjoner og ildsjeler for å øke mangfoldet i tilbudet.

Vi vil legge til rette for mer samarbeid mellom omsorgssektoren og frivilligheten for å tilby flere fritidstilbud.

Vi vil satse på fritidsklubber for ungdom i alle kommunedelene.

### Rusomsorg

Den enkelte rusavhengige skal tilbys god faglig støtte og behandling. Rusproblemer skal ikke møtes med straff, men med åpenhet, helsetilbud og omsorg.

Vi vil etablere lavterskeltilbud for mennesker i aktiv rus.

Vi vil legge til rette for et tett samarbeid mellom behandlere, interesseorganisasjoner som arbeider på rusfeltet, kommunehelsetjenesten og Nav med en målsetning om å bidra til å redusere bruk og misbruk, kriminalitet og skadevirkninger.

## **Regulering av rusmidler**

Vi vil videreføre en restriktiv alkoholpolitikk, og arbeide aktivt for rusfrie arrangementer.

Vi vil evaluere innskrenkingen av skjenketider i Ålesund for å se om det har fått den effekten politikerne ville. Dersom det ikke har fått det vil vi reversere vedtaket.

Vi vil jobbe for å fjerne straff for bruk og besittelse av brukerdoser av illegale rusmidler, og i stedet satse på skadereduksjon, samt på frivillige og individuelt tilpassede helsetilbud for rusavhengige.

Vi vil utrede om ulike modeller for strengt regulert omsetning av lettere rusmidler som i dag er illegale, kan bidra til redusert rusbruk, avhengighet, kriminalitet og andre skadevirkninger.

## **Pårørende**

Pårørende er vi alle gjennom livet og vi vil at pårørende skal bli hørt, sett og verdsatt for den ressursen de er. De skal oppleve å få gode, koordinerte og forutsigbare tjenester og et tilpasset hjelpetilbud for sin situasjon.

## **Frivillighet**

Vi vil satse mer på frivillighet og samarbeid mellom det offentlige og sivilsamfunnet for å supplere og styrke kulturtilbudet og velferdstjenester.

Vi vil stimulere og øke støtten til frivillige og ideelle aktører som gir verdifulle bidrag til omsorg og aktivitetstilbud for eldre og andre utsatte grupper.

## **Universell utforming**

Et samfunn uten barrierer er en forutsetning for å kunne delta i utdanning, arbeidsliv, kultur og sosialt liv. Universell utforming bidrar til å sikre grunnleggende menneskerettigheter og hindre diskriminering.

Vi vil bidra til en utforming av samfunnet som tar hensyn til hele livsløpet og til mangfoldet i befolkningen, som gir allmenne løsninger av god kvalitet.



## ÅLESUNDMÅL 4: FRI OG KREATIV OPPVEKST

Barna er vår viktigste ressurs og vår fremtid. Det er vårt ansvar å skape et godt liv for fremtidige generasjoner. **Skolepartiet De Grønne** har en visjon om en skole med mer lek, flere aktiviteter og mer praktisk læring. En skole der barn får utvikle seg og lærere får gjøre jobben sin uten å bli sittende fast i papirmølla.

### Nærbarnehagene

De grønne mener at barn så langt som mulig skal få muligheten til å gå i barnehage i sitt eget nærmiljø. Vi vil ta vare på nærbarnehagene og styrke de der det trengs.

Vi vil jobbe for kontinuerlig opptak i barnehagen.

### Læring gjennom lek

6-årsreformen skulle gi en myk overgang mellom barnehage og skole, sånn ble det aldri. Vi vil tilbake til leken i 1. klasse, bruke mindre tid på teori og mer praksis. Vi vil drive med mindre målstyring og ha større fokus på utviklingen av barna

### Tid til barna

Barnehagene skal dekke barnas behov for lek og omsorg og i tillegg fremme læring og danning. Samtidig er det store forventninger til kartlegging, byråkrati og målstyring. Vi vil redusere dokumentasjons- og kartleggingspresset, og dermed sikre mer tid til barn og faglig planlegging.

### Tid til elevene

På samme måte som i barnehagene vil vi bort fra målstyring og byråkrati. Vi vil la læreren være lærer uten å drukne i dokumentasjonspress og byråkrati. Vi vil jobbe for å senke klassestørrelsene.

### Fritid til barna

Vi vil ha leksefri skole i 1-4. klasse, og ha en forsøksordning med leksefri skole i flere ungdomsskoler.

Vi går mot heldagsskolen da det vil gå ut over fritid, lek og moro for barna i en fase av livet der selvstendig utvikling er viktig.

### Svømmeopplæring

Stadig flere undersøkelser viser at mange ikke kan svømme. Svømmeopplæringen i grunnskolen må styrkes slik at alle får tilstrekkelig opplæring.

## #RT2020

Eksamen ble i 1979 flyttet for å legge en demper på russetiden, slik ble det ikke. Vi vil jobbe for prøveprosjekter på de videregående skolene i kommunen der eksamensavviklingen ikke kommer i konflikt med russetiden.

## Skolemat

Alle skoler i kommunen skal ha tilgang på skolehage der elevene kan dyrke forskjellig i forbindelse med læring. Vi vil sørge for at plantebasert kosthold får større plass i matlagingsundervisningen

Vi vil innføre et gratis måltid i løpet av skoledagen og jobbe for statlig finansiering.

## ÅLESUNDMÅL 5: LIKE RETTIGHETER FOR ALLE

Et grønt samfunn er et samfunn der alle kan være seg selv. Vi vil kjempe mot alle former for diskriminering og føre en feministisk politikk. Frihet og like rettigheter skal være grunnprinsipper i samfunnet vårt.

### **Seksuell helse**

Vi vil jobbe for å få en sexologisk rådgiver i kommunen, sexologen vil bidra til forebyggende tiltak, drive folkeopplysning og være rådgiver for alle i kommunen.

### **Universell utforming**

Alle skal ha muligheten til å benytte seg av byen, det vil si at offentlige rom, digitale og kommunale tjenester må utformes slik at så mange som mulig kan delta uavhengig av funksjonsevne. Dette innebærer alt fra rullestolvennlig veidekke, brede fortau og gangfelt, nok parkeringsplasser og HC-vennlige holdeplasser for buss.

### **Kroppspress og kommersiell reklame**

Vi vil motvirke kroppspresset ved å regulere retusjerte reklamer i det offentlige rom og på arealer eid av kommunen.

### **Likestilt arbeidsliv**

Vi vil jobbe for anonyme søknadsprosesser i kommunen og for leverandører. Dette for å unngå diskriminering og redusere utestenging av grupper fra arbeidslivet.

### **Støtte til LHBTIQ-organisasjoner**

Vi vil gi økonomisk støtte til organisasjoner som jobber for å fremme kjønns- og seksualitetsmangfold

### **God integrering**

Felles språk er et viktig fundament for integrering og deltakelse i samfunnet. Vi vil sikre god språkopplæring for flyktninger og støtte organisasjoner som bidrar til å inkludere flyktninger i samfunnet.

## ÅLESUNDMÅL 6: MANGFOLDIG KULTUR

Kulturlivet er en sentral del av et levende demokrati og meningsfulle liv. Derfor er det viktig med lav terskel og gode støtteordninger for å kunne skape og glede seg over et mangfoldig kulturliv.

Kulturpartiet De Grønne vil støtte både organisert og uorganisert kulturliv. Vi vil styrke kulturskolen, bibliotekene og alle korpsene rundt i kommunen vår.

### Bibliotek

Bibliotekene er viktige som kulturformidlere og lavterskel møteplasser. Vi vil beholde filialene som eksisterer i dag og jobbe for å åpne flere av de nedlagte. Vi vil utrede muligheten for mobile bibliotekfilialer eller bibliotek i samarbeid med skolebibliotekene

### Frivillighet

Frivilligheten blir ofte brukt for å nå kommunale mål, vi tror frivilligheten gjør det best når de får drive på egne premisser, uten stadig rapporteringskrav og jakt etter støtte.

Vi vil jobbe for romslige og forutsigbare støtteordninger for frivilligheten der driftsstøtte er normalen og prosjektstøtte unntaket.

Vi vil gjøre de ulike støtteordningene mer tilgjengelige og lettere å orientere seg om

### Bredde fremfor elite

Vi prioriterer og støtter idrettsglede fremfor prestasjon og vil gå mot tidlig elitesatsing og topping av lag og heller satse på aktivitet i nærmiljøet.

### Kulturskolen

Vi vil styrke kulturskolen og sørge for at den leverer et mangfoldig tilbud som holder høyt faglig nivå. Vi vil at flere skal få plass på kulturskoler og at den er tilgjengelig nær der folk bor.

### Korps

Vi vil jobbe for å styrke korpsaktiviteten blant annet ved å prøve ut «korps i skolen» ved flere av barneskolen i kommunen i samarbeid med skole, korps og kulturskole.

### Ungdomsklubber

Ungdom skal ha tilgang på lavterskel, rusfrie møteplasser i sitt nærmiljø.

# ÅLESUNDMÅL 7: GRØNN TRANSPORT

I alt for mange år har Ålesund blitt bygd på bilens premisser. Det har ført til helseskadelig luft, den dårligste sykkelbyen i Norge og et elendig kollektivtilbud. Samferdselspartiet De Grønne vil legge til rette for menneskeliv i sentrum. Samtidig er det store avstander i kommunen vår og mange er avhengig av bil. Det må være nok parkeringsplasser for pendlere og det må være gode pendlerløsninger fra Digerneset, Vatneeidet og Ellingsøya.

## Trygge skoleveger

Barn er særlig utsatt i trafikken og rammes hardest av dårlig luftkvalitet. Vi vil ha hjertesoner rundt alle skolene og sette ned fartsgrenser nær skoleveier. En by utformet på barnas premisser er en god by for alle.

## Sykkel

Vi ønsker å knytte sammen hele den nye kommunen med gang og sykkelveger.

Vi vil videreføre elsykkelstøtten og satse sterkt på bysykler i Ålesund.

## Fremtidens transportmetoder

Førerløs transport er nærmere enn man tror og vil kunne gi bedre trafikkflyt, sikkerhet og fremkommelighet for alle. Men vi trenger politikere som tør å satse, vi vil støtte prosjekter for å integrere førerløse kjøretøy i byens kollektivtilbud og jobbe for et pilotprosjekt med førerløs buss på strekningen sentrum-moa

Vi vil støtte og satse på prosjekter med autonome by-båter mellom Hessa-Sentrum-Moa

## Elektrisk fremtid

Ålesund skal fase ut fossildrevne kjøretøy i den kommunale bilparken og erstatte dem med nullutslippskjøretøy.

Vi vil satse videre på ladestasjoner i kommunale parkeringshus og andre egnede steder for å sikre god infrastruktur i hele kommunen.

## Hydrogen i fremtiden

Vi vil legge til rette for utbygging av fyllestasjoner for å tilrettelegge utvikling for hydrogendrevne kjøretøy.

## **Et bedre kollektivtilbud**

Ålesund har en geografi som legger godt til rette for kollektivtrafikk. Samtidig er det store avstander utenfor bysentrum der tilrettelegging for pendlerparkeringer ved egnede steder som Digerneset, Vatneeidet og Ellingsøy vil kunne sikre et godt samspill mellom mobilitet og bærekraftig transport.

Vi vil jobbe for at alle studenter, uansett alder får kjøre ungdomskort (Fram Ung) og at prisen blir senket og fryst til 400,-

Vi vil ta lærdom fra andre fylker i landet og effektivisere kollektivtransporten ved å fjerne billettansvaret fra sjåføren og åpne bakdøren for ombordstigning. På de mest trafikkerte strekningene vil dette redusere mye ventetid.

Vi vil endre på billettsystemet og sonesystemet slik at du reiser så mye du vil innenfor sonen og tidsrommet du har betalt for istedenfor at du betaler for en strekning.

Det skal være «real time» ruteoppdatering på alle busser og skjermer som viser neste avgang på alle busstoppene med høy trafikk.

## **Tog og moderne løsninger**

De grønne vil satse stortilt på utbygging av lyntog i Norge. Vi vil jobbe for lyntog mellom Ålesund og Oslo, som vil ha en reisetid på under tre timer.

Vi vil også jobbe for at godstransporten i større grad benytter seg av bane.

## **Renere gater**

Vi vil øke vaskingen av gater og veier i hele kommunen for å redusere svevestøv

## ÅLESUNDMÅL 8: BÆREKRAFTIG NÆRINGS LIV

Næringslivet er motoren for utvikling. Ålesund har et mangfoldig internasjonalt næringsliv og et av de største maritime forskingsmiljøene i Norge. Vi skal bruke næringslivet til å komme fram til de gode løsningene blant annet ved å støtte grønne gründere og å stille krav til de som skal utføre oppgaver for kommunen.

### **Kommunen som foregangsmodell**

Vi vil stille strenge krav til bærekraft og etterspørre løsninger som tar hensyn til hele livssyklusen for bygninger og materialer.

Vi vil kreve Breeam-sertifisering «Very Good» eller bedre ved bygging av nye offentlige bygg, og jobbe for økt bruk av massivtre i nye bygg.

Kommunen skal øke antall lærlinger i alle etater og legge til rette for at de får jobb i fremtiden.

### **En renessanse for håndverkerne**

Vi ønsker en renessanse for håndverkere der bruk og kast mentaliteten har blitt byttet ut med å reparere og vedlikeholde. For å fremme nyetableringer av bedrifter som jobber med gjenbruk og vedlikehold skal kommunen opprette en egen inkubator for slike bedrifter, og en innsats for rekruttering til yrkesfag.

### **Livskvalitet**

Vi vil ha prøveprosjekt med 6-timers arbeidsdag for de kommunalt ansatte som vil det.

Vi vil fjerne ufrivillig deltid og jobbe for at alle stillinger skal være heltidsstillinger.

Kommunen skal i mindre grad benytte seg av vikarbyråer og heller ansette flere.

Innsatsen for å redusere sykefraværet i det offentlige må intensiveres.

### **Lokal handel**

Vi vil støtte bønder som driver med «inn på tunet» tjenester blant annet ved å kjøpe tjenestene de tilbyr innen omsorg, rehabilitering og undervisning

Vi vil legge til rette for mer lokal handel, og at veksten i Moa området stopper opp. Vi vil ha et levende Ålesund sentrum og levende bygder i hele kommunen.

### **Gründersatsing**

Vi vil satse sterkere på gründerkurs og inkludere sosialt entreprenørskap i undervisningen.

# ÅLESUNDMÅL 9: INFRASTRUKTUR FOR FREMTIDEN

Kloke investeringer i transport, bygg og energi er helt avgjørende for å skape en bærekraftig utvikling av kommunen med gode tjenester og god økonomi. Mange skolebygg er i dag i alt for dårlig stand, samtidig trenger flere plasser økt kapasitet. Vi må sette kvalitet foran økonomi slik at byggene varer lengre.

## Vedlikeholdsetterslep

Vi vil satse mer på vedlikehold slik at man kan snakke om vedlikeholdsforsprang istedenfor vedlikeholdsetterslep.

## Digital kommune

Vi vil jobbe for at Ålesund kommune skal være en foregangskommune i bruk av digitale verktøy for innbyggermedvirkning og informasjon,

Vi vil at Ålesund kommune i størst mulig grad skal benytte seg av fri programvare og åpne lisenser.

Vi vil tilrettelegge for velferdsteknologi som kan være med på å frigjøre de varme hendene til de oppgavene som virkelig gjelder, det er og viktig at brukerne følger seg trygge, og at digitalisering ikke blir brukt som en måte å få ned kostnadene.

## Internett

Vi vil jobbe for at alle innbyggerne skal ha tilgang til fiber, og sette av midler for å stimulere fiberutbygging der dette ikke finnes i dag.

## Personvern og sikkerhet

All trafikk til og fra offentlige nettsider må være kryptert, kommunen må gå foran som personvernfyrtårn og stille krav til grunnleggende sikkerhet og personvern ved innkjøp av IKT tjenester. All offentlig data skal gjøres fritt tilgjengelig så lenge det ikke går ut over personvern eller sikkerhet.

## Elbilbyen

Vi vil satse videre på utbygging av offentlig tilgjengelige ladepunkter, legge til rette for lading ved innfartsparkeringer og stille krav i reguleringsplaner om at nybygg og bygg under oppussing skal legge til rette for lading



# ÅLESUNDMÅL 10: LEVENDE NÆRMILJØ

Ålesund blir en stor og variert kommune. Både i utstrekning, geografi og befolkning. Løsningene for Ålesund sentrum er ikke de samme som for de største tettstedene eller de minste bygdene.

Nærmiljøpartiet De Grønne vil at uansett hvor man bor skal man møte like gode tjenester, og en like profesjonell kommune. Alle skal ha tilgang på basistjenestene der de bor, man skal ikke trenge å reise langt for å møte kommunen.

## Nærmiljøpartiet De Grønne

Nærmiljøet og nabolaget er viktig for innbyggerne i kommunen. Vi vil at tjenestene skal være der folk bor, og at du skal møte den samme kvaliteten uansett hvor i kommunen du bor. Vi vil stimulere til etablering av lokal handel der det er grunnlag for det.

## Velforeninger

Velforeningene er en viktig del av å skape bedre og sikrere nærmiljø, vi vil jobbe for forutsigbare støtteordninger til velforeninger

## Lokal forankring

Vi vil at reguleringsplaner, byggeplaner og andre relevante planer skal gjøres tilgjengelig på en slik måte at innbyggerne i de aktuelle nærmiljøene får mulighet til å sette seg inn i planene.

## Utvikling på lag med innbyggerne

Prosessene rundt utbygging er tunge og vanskelige å sette seg inn i og påvirke. Vi vil sikre at informasjon om planlagte reguleringer og utbygginger når innbyggerne så tidlig som mulig og legge til rette for innbyggermedvirking så tidlig som mulig i disse prosessene.

# ÅLESUNDMÅL 11: MENNESKER I SENTRUM

Kompakte byer skaper befolkningsgrunnlag for godt kollektivtilbud og skaper kortere avstander mellom jobb, hjem og fritid. Vi tror på korte avstander og en by som er bygd rundt menneskene. Vi vil skape liv i gatene i Ålesund istedenfor mer bilbasert shopping på Moa.

## Innovasjon og kultur

Vi vil tilby gratis wifi og ladepunkter i sentrumsområder, for at både innbyggerne og turister skal kunne finne frem, kommunisere og dele opplevelser.

## Grønt byliv

Vi vil etablere flere grønne byrom, legge til rette for urbant landbruk og invitere folk i byen til å både lære mer om, og bruke naturen i byen.

Vi vil legge til rette for mer urban byutvikling i Moa området.

## Turistkatt

Vi vil utrede muligheten for en turistkatt der midlene er øremerket tiltak som skal forbedre opplevelsen til turister som besøker Ålesund og de utfordringene det påfører byen.

## Drikkefontene

Plastflasker har 1000 ganger så høyt klimaavtrykk som springvann, i tillegg til at mange flasker havner i naturen. Vi vil sette ut drikkefontener i sentrumsområder så folk kan fylle vann og slippe å kjøpe.

## ÅLESUNDMÅL 12: SIRKULÆR ØKONOMI

Et stadig økende forbruk av varer, og stadig mer bruk og kast, gir store globale utfordringer. Det fører til økte klimagassutslipp, mer forsøpling i havene og ressursmangel på viktige metaller.

Gjenbrukspartiet De Grønne sin visjon er å vri forbruket mot tjenester i stedet for produkter, og sørge for at utgåtte produkter blir gjenvunnet i stedet for kastet. Det er også langvarige norske tradisjoner for å dele og bytte, istedenfor å eie alt. Da reduseres det materielle forbruket og miljøbelastningen.

### **Deling for redusert forbruk**

Vi vil opprette verktøysbibliotek og utlåsboder og stimulere til byttinger og utlån av redskap og sportsutstyr i lokalmiljøene for å redusere kostnader for privatpersoner samt redusere miljøavtrykket som kommer av overforbruket. Dette må være tilgjengelig i alle kommunedelene.

### **Pris er ikke hele kostnaden**

Det blir lagt for stor vekt på pris ved offentlige anbud, hvor det billigste alternativet ofte ender opp som det som koster mest når fremtidige generasjoner må rydde opp. Kvalitet og bærekraft må vurderes i alle kommunale innkjøp. Det skal ikke være mulig å vinne anbud med løsninger som ikke er bærekraftige sosialt eller økologisk.

### **Plastfri kommune**

Ålesund kommune skal bli en plastfri kommune. Det betyr å erstatte plast med andre, gjenvinnbare materialer, eller unngå emballering der det er mulig. Kommunen skal kutte ut bruk av engangsbestikk i plast, plastkopper og stoppe innkjøp av varer med unødvendig emballasje

### **Miljøarbeiderne**

Alle som samler flasker rundt omkring i Ålesund er viktige miljøarbeidere som sikrer at en fornybar ressurs blir sirkulert.

Vi vil ha «panteringer» rundt bosskorene der flasker og bokser kan settes for å gjøre arbeider lettere for de som samler.

# ÅLESUNDMÅL 13: ET KLIMAREGNSKAP I PLUSS

Verden står i en klimakrise!

Miljøpartiet De Grønne er det eneste partiet som setter klima som sin toppsak, vi er det eneste partiet som tar klimastreikerne på alvor, og vi er det partiet som kutter mest utslipp i vårt program.

Ålesund skal føre en klimapolitikk i tråd med Parisavtalen. Transport, anleggsarbeid og avfallsbehandling skal omstilles slik at Ålesund blir en nullutslippsby.

## Ta klimastreikerne på alvor

Ålesund kommune skal gjennom en forpliktende og ambisiøs klimaplan kutte 60% utslipp innen 2030.

## En nullutslippsby i 2050

Ålesund skal være en nullutslippsby i 2050, for å få til dette må vi først få oversikt over utslippene i dag. Ålesund har, på initiativ fra De Grønne, vedtatt at klimaregnskap og klimabudsjett skal legges frem samtidig som budsjettet for kommunen.

## Klimanøytral kommune

Redusere unødvendig reisevirksomhet ved å gjennomføre flere møter over internett, samt å gjøre det enklere for ansatte å ta grønne valg.

Vi vil styrke miljøkompetansen i kommunen på ledelsesnivå og i etatene. Kommunen skal ansette en klimarådgiver som skal uttale seg i alle saker som har en effekt på utslippene våre.

## En by som produserer mer enn den bruker

Nye bygg skal bygges som plusshus, blant annet ved bruk av solenergi, geotermisk energi og solfangere.

Vi vil utrede støtteordninger for privatpersoner som vil produsere egen energi via for eksempel solenergi.

Vi vil jobbe for å realisere havvindprosjekt utenfor Mørkekysten.

## Avfallshåndtering

Vi vil at bussbilene skal gå på biogass og vi vil jobbe for at det blir oppretta et biogassanlegg på Sunnmøre i samarbeid med de andre renovasjonsselskapene i fylket.

## Cruiseturisme

Ålesund sin største utslippssektor er transport til havs, cruiseturismen er en stor del av dette. Vi vil sette et tak på antall cruiseanløp i løpet av året og går for nullvekst i næringen. Landstrøm må bygges ut så fort som mulig.

### Ti konkrete og kjappe kommunale klimakuttforslag

1. Redusere kjøttforbruk i kommunale kantiner og institusjoner
2. Opprette egne parkeringsplasser for næringstransport på strøm
3. Bygge landstrømtilkobling ved alle kommunale havner
4. Gi støtte til kjøp av el-sykkel
5. Kreve fossilfri anleggsvirksomhet for alle kommunale byggeprosesser.
6. Kreve at varer og tjenester leveres utslippsfritt
7. Elektriske kommunale anleggsmaskiner
8. Elektriske bybåter mellom Hessa-Sentrum-Moa
9. Bygge alle nye offentlige bygg som plusshus
10. Redusere antall cruiseanløp

# ÅLESUNDMÅL 14: LIV I HAVET

Menneskenes rovdrift av naturen gjør at økosystemene svekkes. Vi er i ferd med å miste mye av naturmangfoldet og det er vi mennesker som har ansvaret. Ålesund skal være en god kommune for livet i havet. En av de største kildene til mikroplast er gummigranulat fra kunstgressbaner, dette finnes det alternativer til. Hva venter vi på?

## **Mikroplast**

Gummigranulat fra kunstgressbaner er en av de største kildene til mikroplast i havet. Vi vil fase ut bruken av gummigranulat og gå over til miljøvennlige alternativer.

Vi vil støtte de idrettslagene som tar overgangen ved å dekke den økte kostnaden dette vil medføre.

Mikroplast må få en større rolle i undervisningen.

## **Dugnad for et bedre hav**

Vi vil jobbe for at det blir opprettet nasjonal pant på fiskegarn

Vi vil opprette kommunale belønningsordninger der fiskere og privatpersoner kan levere inn søppel og få vrakpant for det.

## **Forurensing på havbunn**

Vi vil jobbe for mer kartlegging av tilstanden i kommunens nærliggende sjøområder, elver og vann, og iverksette tiltak om nødvendig

## **Fiskevelferd**

Oppdrett skal foregå i lukkede anlegg.

## ÅLESUNDMÅL 15: LIV PÅ LAND

Hensynet til det biologiske mangfoldet skal veie tungt når avgjørelser skal tas. Slik må det være. Ålesund skal ikke bare være en god kommune for menneskene, men også for naturmangfoldet.

### Grønne byrom

Grøntområder er under stadig press fra utbygging og mangle de ivaretagelse. Vi vil sikre parker og grøntarealer ved å øke vedlikeholdet og sikre deres plass i reguleringsplaner.

Vi vil arbeide for flere grøntarealer i sentrumsområder.

### Lyd- og lysforurensing

Vi vil innføre standarder som begrenser lyd- og lysforurensing for å forhindre at mennesker og natur blir unødvendig påvirket av det.

### Uberørt natur

Vi vil verne om all uberørt natur. Vi vil blant annet jobbe for at Svartløken blir vernet som friluftsområde for hele regionen.

### Vindmøller

De grønne er det eneste partiet som setter naturen foran økonomisk profitt. Vi vil si nei til all vindmølleutbygging i uberørt natur.

### Artsmangfold

Vi vil sette opp insektshotell og fuglekasser på offentlige bygg for å bidra til å bevare artsmangfoldet. Vi vil utrede tiltak for å redusere fugledød ved kollisjoner i bygg med spesielt mye glass.

## ÅLESUNDMÅL 16: ÅPEN POLITISK KULTUR

Valgdeltakelsen ved lokalvalg går stadig nedover, og flere opplever at det er vanskelig å engasjere seg i politiske prosesser. Vi vil styrke lokaldemokratiet, flytte avgjørelser nærmere innbyggerne og gjøre det enklere å engasjere seg i politikk.

### Lokaldemokrati

Vi vil gi kommunedelsutvalgene relevante og innholdsrike oppgaver for å sikre lokal forankring i alle saker. Kommunedelsutvalgene skal få bestille utredninger og tjenester av kommunens etater.

Kommunedelsutvalgene må sikres store nok budsjett til å dekke de oppgavene de skal løse, i tillegg til å ha et lokalpolitisk handlingsrom.

Kommunedelsutvalgenes uttalelser skal veie tungt når kommunestyret tar sin beslutning.

Vi vil at kommunedelsutvalgene skal være direkte valgt av innbyggerne, ikke satt sammen av politikerne.

### Åpen, ubyråkratisk kommune

Det skal være enkelt å finne informasjon og dokument på kommunens hjemmesider.

Vi vil vise tydeligere hva de ulike representantene har stemt i de ulike sakene.

### Barn og unges innflytelse

Vi vil at ungdomsrådet og studentparlamentet skal få større innflytelse over saker som angår dem, for eksempel ved å gi talerett i ulike politiske organ.

Vi satser på ungdommen og vil derfor arbeide for at 16-åringene skal ha stemmerett ved lokalvalg.

### Økonomi

Vi må ha en økonomisk styring som tenker langsiktig for å forbedre økonomien til kommunen for å unngå en tur til Robeklista.



# ÅLESUNDMÅL 17: SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

Ålesund kommune blir en stor offentlig aktør som kan gå foran i det grønne skiftet gjennom innkjøp og forbruk. Klimakrisen er ikke lokal og vi må derfor samarbeide med alle de andre kommunene i vår region.

## Samarbeid for å nå målene

Klimakrisen er her. Store byer over hele verden går foran i klimasatsing, her i landet har Oslo kommet lengst, fått status som Europeisk miljøhovedstad og fått mye internasjonal oppmerksomhet.

Ålesund skal være en foregangskommune her i Møre og Romsdal, og levere gode løsninger til kommunene rundt oss.

## Grønne og etiske innkjøp

Ålesund kommune har stor forbrukermakt, vi vil styrke retningslinjene for etikk og bærekraft i kommunale innkjøp. Vi ønsker at kommunen skal ta grønne og etiske valg ved alle kommunale innkjøp.

Ved å stille krav til miljø, dyrevelferd og sosial bærekraft i alle innkjøpsordninger og ved utleie av kommunal grunn, kan kommunen gå foran i utviklingen av grønne løsninger.

## Finansiell klimarisiko

Kommunen skal trekke finansielle investeringer ut av kull- olje og gassvirksomhet og velge plasseringer med god klimaprofil når det er mulig.

## Kommunen som forbilde

Kommunale reiser skal reduseres, man skal i større grad benytte digitale møter. Dette må også gjelde politikerne.

Kommunens bilpark skal gjøres utslippsfri. Kommunale arbeidsplasser skal være sykkelvennlige og det må være tilrettelagt for elektriske kjøretøy.

## Bedre samarbeid med naboene våre

Ålesund skal være en pådriver for bedre samarbeid i hele Ålesundsregionen om felles løsninger og utfordringer. Ålesund skal alltid holde døren åpen for sammenslåing med Sula og Giske og uansett ha et aktivt samarbeid som styrker Ålesundregionen.